

Predmet: Zvornik (Grujić Branko i dr.)
Veće za ratne zločine Okružni sud u Beogradu
Broj predmeta: KV. 5/05

Glavni pretres: 28.11.2006.

Izveštaj: FHP, Nataša Kandić i advokat Dragoljub Todorović, punomoćnici žrtva

Saslušanje svedoka Ševka Pekmezovića

Svedok je rođen u Kozluku i nakon rata nije se vratio u Kozluk. Pre početka rata u Kozluk su stizale neke paravojne formacije u četničkim uniformama, čiji su pripadnici pretili Bošnjacima i zastrašivali ih.

Srpska dobrovoljačka garda Željka Ražnatovića zvanog Arkan, ušla je u Zvornik 8. 04. 1992. godine i za dva-tri dana uspostavila srpsku kontrolu nad gradom. Grupa muslimanskih boraca povukla se u Kula grad i pružala je otpor mesec dana. Kada su srpske snage osvojile Kula grad, Muslimani iz Kozluka nisu mogli da izađu iz sela, jer su Srbi oko postavili barikade. U Kozluk su došli Muslimani iz Šepka i Skočića i počelo se govoriti o iseljavanju Muslimana. Neki su predlagali da se ide u Sarajevo, ali je prevladalo mišljenje da se uz pomoć Međunarodnog Crvenog krsta isele u Tuzlu. Pojavio se problem kako da prođu srpske barikade. Postigli su dogovor sa Boškom Milićem, direktorom Drina-transa, koji je živeo u selu Tabanci, da mogu da prođu kroz Tabance, ali su se plašili da će biti zaustavljeni u Karkaju, zatvoreni u fabrici *Alhos* i ubijeni, budući da su već kružile priče da u toj fabrici ubijaju Muslimane. Ipak se formirala kolona od desetak hiljada ljudi ali se posle pregovora sa srpskim vlastima odustalo.

Svedok je video kada su četiri zglobna autobusa puna ljudi čije su ruke bile vezane na leđima a glave pognute, prošla kroz Kozluk u pravcu sela Pilice, ali se ne seća datuma. Svedok je naknadno saznao da su ti ljudi streljani u Pilicama.

Među ljudima u Kozluku pričalo se da je oko hiljadu Muslimana odvedeno u Tehničko-školski centar i da su tamo streljani. To je sve uticalo da se Muslimani u Kozluku plaše i strahuju za svoj život.

Krajem aprila u Kozluk je došao komandant TO Marko Pavlović sa zahtevom da Bošnjaci predaju oružje. O tom zahtevu sa optuženim Pavlovićem pregovara Fadil Banjanović. Muslimani su posle nekoliko dana predali oružje.

1. maja oko pola noći u Kozluku se začula pucnjava koja je trajala oko sat vremena. Svedokova deca su se uplašila i plakala od straha. Polovinom juna u Kozluku su bačene bombe. Svedok ceni da su te pucnjave i bombe bile u funkciji zastrašivanja Bošnjaka i provere da li je neko od Muslimana zadržao oružje, pod pretpostavkom da bi se na pucnjavu odgovorilo ako u selu ima oružja. No, to se nije dogodilo.

U Kozluk je više puta dolazio Vojin Vučković zvani Žuća. Razgovarao je sa Fadilom Banjanovićem. Optuživao je Bošnjake da su u Kozluk došle Zelene beretke, što su oni negirali. Formirane su mešovite policijske patrole koje su imale zadatak da utvrde prisustvo ili odsustvo *Zelenih beretki*. Nisu ih pronašli. Svedok se seća da je jednom prilikom došao optuženi Marko Pavlović, da je prišao grupi u kojoj je bio svedok, hvatao ih za prsa i govorio da će ih streljati. U jednom trenutku uhvatio je za vrat Rama Pekmezovića i počeo da ga davi. Fadil Banjanović jedva je uspeo da ubedi optuženog Pavlovića da pusti Ramu. Dok su oni bili sa optuženim Pavlovićem, zapaljena je kuća Juse Rizića. Svedok i njegov komšija Medo tražili su dozvolu od optuženog Pavlovića da ugase požar. Dok su gasili požar, optuženi Pavlović je naredio Fadilu Banjanoviću da svi Bošnjaci napuste Kozluk. Kada je optuženi Pavlović izdao to

naređenje, sa Fadilom Banjanovićem bili su Medo Malibišević i Halid Harambašić. Halid je preneo svedoku da moraju svi da napuste Kozluk, na šta su se njemu „noge odsekle.“ Posle nekoliko trenutaka, isto mu je rekao i Fadil Banjanović. Rekao mu je da imaju samo sat vremena da prikupe najosnovnije stvari i da se okupe u centru radi iseljavanja. Fadil je rekao svedoku i još nekim ljudima da uzmu megafon i prođu kroz selo kako bi obavestili Bošnjake o naredbi: „Fadil je rekao da mu je prenešena od gospodina Pavlovića takva garancija. Nakon sat vremena, ne garantuje nam se da ćemo živi izaći. Sada zamislite u kakvoj smo situaciji bili. Nama su se noge odsekle, nismo mogli normalno da razmišljamo. Bili smo isprepadani... Ja sam smogao snage, uzeo sam megafon, i još, mislim, Medo, i krenuli smo po mahalama.“

Dok su se ljudi okupljali u centru sela, pored džamije je stajao tenk na kome je sedeo jedan komšija Srbin. Bilo je mnogo ljudi u raznim uniformama. Svedok se seća da je bio neki Studeni, zatim Niški. Na sabirnom centru bilo je staraca, iznemoglih, dece, žena koje su kukale. U međuvremenu ranjen je Musliman Galib Hadžić. Svedok je video šesnaest autobusa Drina-transa i mnogo kamiona s prikolicama. Ljudi su morali da stanu u red dva po dva, morali su da priđu stolu i da potpišu papir da svu svoju imovinu ostavljaju Republici Srpskoj. Posle tog potpisivanja ljudi su usmereni da ulaze u autobuse i kamione. U kamionima su ljudi slagani kao stoka. Kada su krenuli, svi su bili uplašeni da ih ne vode u Pilicu, ali im je bilo mnogo lakše kada su videli da idu za Srbiju. U Šapcu su prebačeni u voz koji ih je odveo u Suboticu. Tamo su dve noći spavali u vagonima na otvorenoj pruzi, a zatim su prebačeni na Palić, gde su boravili na otvorenom prostoru, ograđenom žicom. Po grupama su im podeljeni pasoši, pa su po grupama odvođeni u Mađarsku i Austriju.

Fond za humanitarnu pomoć